

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

17 березня 2016 р.

Київ 2016

Актуальні проблеми вищої професійної освіти України: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 17 березня 2016 р./ За заг. ред. Е.В.Лузік, О.М. Акмалдінової. – К.: НАУ, 2016. – 226 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Гуманітарного інституту НАУ. Протокол № 1 від 16 березня 2016 року.

Автори несуть повну відповідальність за опубліковані матеріали.

Містить матеріали щорічної науково-практичної конференції з актуальних проблем вищої освіти у вищих навчальних закладах галузевого спрямування. У збірник увійшли матеріали доповідей за науково-практичними напрямками «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» та «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування».

Організаційний комітет

Голова оргкомітету від секції «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» – **Лузік Ельвіра Василівна**, доктор педагогічних наук, професор;

Голова оргкомітету від секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування» – **Акмалдінова Олександра Миколаївна**, кандидат філологічних наук, професор;

Заступник голови оргкомітету від секції «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» – **Булгакова Наталія Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор;

Заступник голови оргкомітету від секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування» – **Абсалямова Яна Вадимівна**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Редакційна колегія:

Булгакова Наталія Борисівна, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти, доктор педагогічних наук, професор;

Лаврухіна Тетяна Василівна, старший викладач кафедри педагогіки та психології професійної освіти, кандидат педагогічних наук;

Литвинчук Наталя Борисівна, завідувач лабораторії кафедри педагогіки та психології професійної освіти;

Абсалямова Яна Вадимівна, доцент кафедри іноземних мов за фахом, кандидат педагогічних наук, доцент;

Денисенко Наталія Григорівна, викладач кафедри іноземних мов за фахом.

О. Кулешова	<i>Лідерські якості в контексті студентоцентрованого навчання</i>	85
І. Куліда	<i>Формування психологічної компетентності майбутнього офіцера</i>	85
А. Кучерявий	<i>Компетентнісні характеристики суб'єктів управління самостійною роботою студентів</i>	89
Т. Лаврухіна	<i>Розвиток дистанційного навчання в Україні</i>	89
Н. Литвинчук	<i>Інтернет – навчання студентів як педагогічний феномен</i>	91
О. Лопатюк	<i>Обсяг уваги авіаційних фахівців як необхідна якість для майбутньої професійної діяльності</i>	92
Е. Лузік	<i>Освітньо-синергетична модель розвитку вищої професійної освіти ХХІ століття</i>	94
Н. Лукашова	<i>До проблеми формування професійно-методичної компетентності майбутнього вчителя хімії у виші</i>	96
О. Ляска В. Захаркевич В. Ляшківський	<i>До питання організаційно-педагогічних умов адаптації студентів інженерно-педагогічних напрямів підготовки</i>	97
Т. Мельничук	<i>Формування загальнокультурної компетентності студента у системі культурно-просвітницької діяльності</i>	99
В. Мозальов	<i>Культурологічний підхід у вищій освіті</i>	100
О. Москалюк	<i>Дистанційне навчання як різновид підготовки фахівців соціальної сфери</i>	102
С. Наход	<i>Сутнісні характеристики професійної компетентності викладача</i>	103
Ю. Овод	<i>Самовиховання в системі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери</i>	105
Н. Олифірович Т. Яценко	<i>Функциональные характеристики эмпатических компетенций будущих специалистов помогающих профессий различного профиля</i>	107
Н. Орленко В. Коротя	<i>Рівень адаптації майбутніх пілотів до процесу навчання у ВНЗ</i>	108
Л. Пасічник	<i>Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителів у Німеччині</i>	110
О. Підлубна	<i>Американський досвід використання дискусії як метода активного навчання для професійної підготовки пілотів</i>	112
Т. Плачинда	<i>До питання професійної підготовки авіаційних фахівців</i>	114
Л. Подкоритова	<i>Властивості самопізнання як психологічного феномену</i>	115
О. Прокопова О. Урсаєва	<i>Формування мовної компетентності студентів</i>	117
Н. Проскурка	<i>Психологічні умови формування автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій</i>	118
Л. Прудка	<i>Формування корпоративної культури у майбутніх психологів</i>	120
І. Радзівілова	<i>Професійна підготовка бортпровідників повітряних суден цивільної авіації України</i>	121

До питання професійної підготовки авіаційних фахівців

В умовах глобалізації та євроінтеграції актуалізації набуває питання забезпечення якості освіти у вищих школах України, з метою підготовки конкурентоспроможних, висококваліфікованих фахівців. Не виключенням є і льотні навчальні заклади, які найперші зацікавлені у якості професійної підготовки майбутніх авіаційних фахівців, оскільки це питання безпеки польотів у цивільній авіації.

Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету – спеціалізований вищий навчальний заклад, де навчають майбутніх авіаційних фахівців різного профілю, зокрема пілоти літака й авіаційні диспетчери. Тому під час навчання в льотному навчальному закладі важливим є формування професійно важливих якостей, серед них фізичні, психологічні та психофізіологічні. Адже саме від сформованості даних якостей залежить стан організму авіафахівця й успішне виконання професійних дій, що є надзвичайно актуальним в контексті безпеки польотів у цивільній авіації.

Формування даних якостей відбувається під час занять з фізичного виховання та застосування на заняттях спеціального тренувального знаряддя. Так, під час тренування курсантів на *стаціонарному гімнастичному колесі* формуються сміливість, рішучість і високого рівня вестибулярна стійкість. Також, за допомогою додаткового обладнання, на тлі високого нервово-емоційного напруження та вестибулярних подразників удосконалюються наступні психофізіологічні якості оперативного профілю: оперативна пам'ять і мислення; вміння розподіляти та переключати увагу; здібність виконувати додаткову роботу на фоні основної; здібність працювати у високому вимушеному темпі, в умовах ліміту та дефіциту часу тощо.

Підвісна колода допомагає формувати вестибулярну стійкість, просторове орієнтування, почуття рівноваги, емоційну стійкість, тонке м'язове відчуття тощо. Виконання вправ на *платформі, що обертається*, формує вестибулярну стійкість, просторове орієнтування, точність і координацію рухів; застосування додаткового обладнання дозволяє удосконалювати здібності уваги та пам'яті на фоні сильних вестибулярних подразників. Вправи на *батуті* формують вестибулярну стійкість, просторове орієнтування, точність і координацію рухів, емоційну стійкість, сміливість і рішучість тощо.

Не варто забувати і про такі засоби фізичного виховання, як: легка атлетика, акробатика, спортивні ігри (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол тощо), лижний спорт та

інш.. Вказані засоби формують як загально фізичні якості (витривалість, силу, швидкість, гнучкість і спритність), так і всі необхідні авіаційному фахівцю психофізіологічні якості.

Отже, професійна діяльність авіаційних фахівців є специфічною і небезпечною. Негативні чинники професійної діяльності в авіаційній галузі мають безпосередній вплив на організм авіаційного фахівця, призводить до хронічних захворювань і не здатності виконувати професійні функції на робочому місці. Фізична підготовка має невичерпні можливості щодо формування в авіаційних фахівців професійно важливих фізичних, психологічних і психофізіологічних якостей, які визначають успішність освоєння обраної професії, високу психофізіологічну надійність фахівця в екстремальних умовах діяльності, а також професійне довголіття і тривалість його життя в цілому.

Лариса Подкоритова
к. психол. н., доцент, м. Хмельницький

Властивості самопізнання як психологічного феномену

Самопізнання як психологічний феномен є предметом досліджень багатьох ученими, зокрема таких як М. Боришевський, Т. Євдокимова, Н. Євтух, О. Крошка, О. Продан, Є. Сорокоумова, В. Столін, Г. Суходубова, Л. Терлецька, Т. Черкашина, І. Чеснокова, N. Erpley та D. Dunning та ін. Усі дослідники відзначають важливість самопізнання для особистісного і професійного розвитку людини. У наукових працях представлено різні підходи до розуміння змісту, структури, результатів самопізнання, проте небагато уваги приділено його властивостям.

Мета публікації – визначити окремі властивості самопізнання як психологічного феномену.

Теоретичний аналіз наукових публікацій, присвячених самопізнанню, показує його тісний зв'язок із самосвідомістю (М. Боришевський, Т. Євдокимова, В. Столін, Г. Суходубова, Т. Титаренко, І. Чеснокова, та ін.). Так, Т. Євдокимова зазначає, що у психологічних дослідженнях поняття «самопізнання» часто визначають через категорію самосвідомості, а Г. Суходубова вважає самопізнання гносеологічною стороною самосвідомості. Різні дослідники (О. Боброва, Т. Євдокимова, Т. Титаренко, І. Чеснокова, Г. Суходубова та ін.) також зауважують, що відомості, які отримує суб'єкт щодо себе у процесі самопізнання, мають бути осмислені, пояснені та усвідомлені. Таким чином, однією з провідних властивостей самопізнання можна визначити усвідомленість.